

LXIX.

geneti inherentes in his nouē defectib⁹ in-
cludant: quibus beata virgo ut visum est ca-
uit qđ peccati nō habuit. iō puenīter con-
dūdit qđ ip̄a sic illa beata mulier sub cuius
pedibus erat luna.

LXXIX De eodem sermo. v.

Signū magnum
apparuit in celo. mulier amicta so-
le r̄. Dicit gre. Quotiens sacra eloquia ta-
lia verba nobis p̄ferunt in quibus exterior si-
gnificatio nō ponit esse vera. hoc sp̄issanci⁹
nobis innuit ut inter⁹ sensum mysticū req-
ramus. Quia verba literē dū collecta sibi
puenīte nequint aliud in se qđ querat ostē-
dunt: ac si qđ busdā vocib⁹ ip̄a verba dicant.
Dum neām alspicis sup̄ficiez destrui: hoc
in cōb⁹ qđrite qđ ordinatū sibiqz cōgruens
apud vos int̄ valeat inueniri. Expedito er-
go uno mōne viciqz nīte virginis glām re-
tolente in qđ oñdim⁹ quō luna sub pedib⁹
eius sculcaſ. Nūc uato ordine dōm est per
sole qđlitterestiaſ. Cū igit̄ in verbis p̄positis
nequaqz possit sensus exterior ēē vē: n̄ ecē
se est ut inter⁹ ad sensuſ mysticū recurram⁹
nō em̄ mulier amicta sole esse poterit: sed p̄
p̄ietatib⁹ solis sp̄ualiter intellectis glorioſe
hec mulier est vestita. **V**erū dabit autē
sol vñ. p̄prietates qbus glosa hec mulier fe-
liciter ē vestita. Primo sol h̄z mirā lumino-
ritate: māximā caliditatē: ad oia p̄mūtatez
p̄mūta mobilitatē: opaſ in liquidis succita-
tem: in fiscis liquiditatez: in eclipsi videtur
bēfē anxietatē: bis. vñ. p̄prietatib⁹ sp̄ualiter
intellectis nīa dñia est vestita. Primo ḡ no-
stra dñia est vestita solis illūiositate induēs
se illo lūie tanqz vestimēto. te qđ d̄r Eſa. lx.
Surge illūiare h̄ierusalē: qđ venit lumē tu-
um qđ est xps dñs: qui tanqz lumē in testa
p̄ maria ad nos venit. Nā de seip̄o di. iohā.
vñ. Ego sum lux mūdi. r̄itez. Dūi i mū-
dūsum: lux sum mūdi. hoc ḡ lumē qđ te⁹ est
cū in ei⁹ vtero nouē mēſib⁹ requieuit mētez
eius: t̄ aiam ita irradiabat: vt in corpe eius
verbis: t̄ opib⁹ nō nisi qđ dñi fuerat resplē-
debat: adeo vt in oib⁹ ei⁹ morib⁹ qđi quidaſ
diuinitatis radi⁹ te ea p̄cedere videreſ: pro-
pter qđ etiā nullusynqz mal⁹ conceptus de-

ea haberī poterat nec affect⁹. Hec mirum qđ
glosam hāc reginā deo vestitā dicere p̄elu-
mīt⁹: cū t̄ hoc ip̄a veritas dicat de his fieri
qđ longeminoris meriti scim⁹ esse. sic. n. di-
cit lu. xxiiij. T̄los aut̄ sedete in ciuitate quo
ad usqz induamini virtute exalto: t̄ Ap̄st.
Ro. xij. Induimini dñm iesum xp̄m. hinc
bern. Jure maria sole p̄libet amicta qđ pro-
fundissimā diuīe sa pie oltra qđ credi vale-
at penetravit abyssum: vt qntū sine psonali
vnione creature p̄ditio patitur luci illi inac-
cessibili videat immersa. illo nimirū igne qđ
cherubin ⁊ seraphin celestes sp̄us accedunt
Longe aut̄ maria meruit nō tanqz summa-
tim tangi sed opiri vndiqz t̄ circūfundi t̄ rā
qđ ip̄o igne excludi. cādidissim⁹ sane sed nō
calidissimus ei⁹ amict⁹ cui⁹ oia rā irradiata
noscunt: vt nihil in ea: nō dico tenebrosum
sed nec subobscurū saltē t̄ min⁹ luciduz: sed
ne tepidū quidē aliquid t̄ nō feruētissimuz
licet suspicari. Nā in te manet te⁹ beata vir-
go t̄ tu in eo t̄ vestis eū t̄ vestitis ab eo. ve-
stis eū carnis substātia: vestit ille te sue ma-
iestatis glā. vestis nube sole: t̄ sole ip̄a vesti-
ris. Et sic p̄t quō beata virgo p̄prietate sol⁹
t̄ lune sit vestita: adeo vt diuīo lumē rā effi-
cacer irradia p̄ diuinā sapiam oīm que
sub sole possidebat. **E**ccl. xxiij
Scda p̄prietas
solis est caliditas: qđ tam magna est vt etiā
calefcere faciat totū mundū. Per quā p̄prie-
tem ei⁹ maxima designat caritas: p̄ quā ip̄a
caler: feruer ad oēm hōiem in loc mūdo. ex
cui⁹ caritatis feruore ip̄a clamat Eccl. xxiiij
Trāsite ad me oēs qđ p̄cupiscit⁹ me: t̄ a ge-
neratiōibus meis adimplēmini. tecui⁹ ca-
ritate di. h̄iero. Queso si qđ sunt in cōb⁹ vi-
scera p̄teratis p̄siderare. qđ cruciabaf amore
qđ ve desiderio estuabat virgo sancta. duz re-
uoluerat anſo quicqđ audierat: viderat: t̄ co-
gnouerat. puro quicquid cordis est: quicqđ
mētis. quicquid virtutis hūane si totū ad-
hibeas nō sufficiſ cogitare qnto indeſinen-
ter cremabaf ardore p̄i amoris: qđ ardens
desideriorū affectib⁹ erat tanto validius qn-
to diuinis illustrabaf intus visitationibus.
quā totaz incanduerat diuinus amor et ar-
dor p̄tinuus t̄ ebrietas p̄fusi amoris. Eui-
dentissima aut̄ declaratio qđ ad te⁹ t̄ proxim⁹

Hermo

mum maximā habuerit caritatē in hoc pos
tissimū demonstrat: qd in passione filij eius
in corde suo duo mirabilia pfluixerūt: s. ma
ximus dolor & maximū gaudiū. **Q**uam
aut ei dolor effluxit de maria quā ad deum
habuit caritatē. qnto em̄ aliquid vellementi
us diligim⁹: tanto ei⁹ dolori. profundius ppa
timur: & qz ip̄a deu⁹ summe diligebat: ḡ de
eius passiōe sume dolebat. **S**umū aut gau
diū qd in passione filij cor ei⁹ afficiebat de
summa caritate fluxit q̄ humānū gen⁹ dilig
ebat. qnto em̄ aliquid sincerius & veri⁹ di
ligimus: rāto eius pfectui abūdantius con
gaudem⁹. cognovit. n. hūanū genus p passi
onē filij redimendū: tō de eius passiōe tan
cum gaudebat qntū hūanū gen⁹ diligebat
& qz summū gaudium dicit̄ habuisse. ex hoc
necessario pcludit̄ eā humānū genus sum
me dilexisse. **Q**uia si magn⁹ est effect⁹ ma
gna est causa. si maior. maior. si maxī
ma. **H**inceius p̄cones deuoti ei⁹ caritatem
sic notificant & describūt: q̄ qntū ad habitū
maiorē caritatē habuerit oībus anglie. licet
illi qntū ad actum habuerint ampliore. **E**x
his & sīlibus rōibus evidēter pcludit̄ q̄ sic
sol inter oīa corporalia maximū habet calorez
sic beata virgo inter puras creaturas maxi
mū habuit amore. **y** **T**ertia solis pro
prieras hec est: qz ad oīa q̄ sunt h̄z p̄muni
tem: pulcris & sedis. mūdis & immūdis se
cōmunicāb̄ abūdanter. sic. n. dicit̄ math. v.
Deus solē suum orī facit sup bonos & ma
los. sic beata virgo bac p̄prietate sc̄lis est ve
stita. vt splendorē grātie sue oībus cōmuni
cer. mūdis & immūdis. iustis & iūstis. sc̄is
& peccatorib⁹ qui eā inuocāt ex affectu. hinc
ber. **M**aria sinū aperit vniuersis vt de ple
nitudine ei⁹ oēs accipiant. capitius redem
ptionē. eger curationē. cristis cōsolationem
peccator veniā. iustus grām. angl̄ leticiam
filius carnis substātiā. teniqz tota trinitas
gloriā. vñ stans in publico nullū excipiens
nullū contēnens. nulli se tenegans clamat
ad oēs. **T**ransite ad me oēs qui cōcupis̄c̄it̄
me &c. hinc ber. **M**aria velut aliū solē sibi
induit: qz quēadmodū ille sup bonos & ma
los indifferēter orī. **B**ic ip̄a nō discunt me
rūta: sed oībus sele exorabile oībus clementi

tissimā prebet. oīm teniqz necitatiō aplissi
mo quodā misere f̄ affectu. **Q**uarta solis p
prieras p̄sistit in motus p̄tinuitate. semper
em̄ sine cessatiōe sine intermissiōe ab ortu so
lis vñqz ad occasum pagens cursu suū die
bus & noctib⁹ sol mouet. sic beata virgo cō
nue moueb̄ singulis dieb⁹ pagens cursu
suū. tantū faciens invirūtū & meritor̄ exer
citio qntum pura debuerit facere creature.
Tante. n. virtutis. tante discipline. tante cō
positiōis morū erat oīs eius cōversatio: vt
in singulis motiōtis: nō mediocria sed sup
ma merita cōportaret. vñ cū inter sc̄tos alij
vitā activā vt martha. alij cōteplatiāz vt
magdalena. alij vitāqz licet diuersis respe
ctibus habuisse legant̄ (sicut apli: testante
aplo Corin. q. vbi di. Siue. n. mēte excedi
mus deo siue sobri⁹ sim⁹ nobis) **M**aria au
tem vitāqz vitaz simul credid̄ habuisse. In
eo em̄ q̄ filū lactabat: manib⁹ p̄rectabat:
in sinu portabat activē vite foras officiū per
agebat. sed intus in mēte deitatiē p̄teplaba
tur & sup̄ma deuotioe venerabat. vñ cū mo
rem gerēs cū boībus eis p̄mūcando adhuc
in tali ocio posita deū intus summa deuotioe
cōteplabat. cū vero dormiebat comedebat
vel quippiā aliud p̄ corporis necessitate age
bat. hoc ip̄m fecit cū tanta virintis modera
tione: moz cōpositiōe: vt in singulis sup̄ma
merita mereret. & tō in hac p̄prietate solis. i
mor̄ p̄tinuitate vestita d̄r̄ v̄go sancta: vt sic
sol cōtinue est in motu: sic ei nunqz momen
tu t̄pis trāsijt sine fructu. **Q** Quinta &
sc̄ia solis p̄prieras est ignobilia liquida cō
stringere: & dura nobilia facit liqscere. **A**ri
mū p̄z in luto: qd cū liquiduz sit & ignobi
le p̄ solis ardore p̄stringif & durescit sc̄dum
p̄z in cera q̄ cū dura sit & nobil' in materia:
ex solis ardore dissoluit & liqueficit: sic bea
ta v̄go magnos p̄tōres liqdos qz ad qz
illicta defluunt & ignobiles: qz cōpati iūmē
tis insipientib⁹ similes facti sunt illis. de qz
bus alibi dicit̄. similis c̄st luto vita eoz ar
dore sue cōcarans a sua fluitabilitate cōstrin
git: & ecōuerso dura & nobilia: vt quicqz de
uoti & lānti qui ex subracta grāta interduz
indurant̄ eius intercessione effluunt in grās
& liquefunt: & sic hac solis p̄prietate glorioz

sa virgo similiter est vestita. hic bern. singulis in pro singulis necessitatibus subuenis mater dei: et per diversitatem morborum diversas lanigines medicinas: dans alijs ut durescat alijs ut liquecant. et sic dulcedo tua virtute mellis induens. duros facit liquidos et liquidos duros. Septima solis proprietas in eo consistit quod in eclipsi quendam videbat habere anxietatem. sic beata virgo in hac vita posita videt quendam anxietates prouulisse quod nullus homo perculit super terram. **A** **P**er culit autem quicquam anxietates sive dolores per suo filio in hac via grauiiores omnibus passionibus quod nullus sancti in suis corporibus prouulerunt. quanto non anima nobilior est corpe: tanto affectiones sive passiones anime passionibus corporis sunt maiores. **P**rimus ergo dolor qui beate virginis animam pertransiuit ex prophetia symeonis ei accidit. qui cum locutus est de cruce. valefecit ei: das sibi iohannem per filio cum dicebat. mulier ecce filius tuus. **B** **U**nde super illo verbo. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. dicit bern. Tu am pertransiuit animam doloris ut non immerito te plus quam martirem predicemus. in quantum corpore sensum passionis excesserit compassionis affectus. An non plus quam gladius sermo ille: reuera pertransiens animam tuam et pertingens usque ad divisionem anime et spiritus. **M**ulier ecce filius tuus. Qualis commutatio iohan. tibi pro iesu traditur seruus pro domino. discipulus per magistro. filius zebedei pro filio dei. homo puerus pro deo vero. **N**uomon non tuam affectuissimam animam pertransiuit hec auditio: quando et nostra licer saxa: licer ferrea: pectora sola recordatio scindit. **M**o miremuni quod maria martir dicatur fuisse et plus quam martir: quia vis doloris in martiribus amplius non potuit nisi ut morerentur: cum amplius dolore ferre non possent: nec tunc dolor habuit quod adderet amplius. maria vero quod patiebatur in anima perculit: que mori non potuit: ideo vis doloris in ea acerbissime seuebat. **Q**uintus dolor ultimus qui gloste virginis animam pertransiuit iuxta prophetiam symeonis fuit cum videret filium depositum de cruce qui vitam dat omnibus carnem se mortuum: cruciatum. morte pallidum. plagiis liquidum. vulneratum. dilaceratum: et per omnes partes corporis miserabiliter et lamentabiliter contrectatum. ut in ea esset completa prophetia **E**sa. **A**planta pedis usque ad verticem non est in eos sanitas.

et filium subsantantes atque dicentes. **T**uach qui destruis templum: et si filius dei es descendat de cruce. amplius autem cum virginete dolore et mortis articulo imminentem audiret filium cui clamore valido et lacrimis exprimantem. de quo hebreo v. Jesus christus qui in diebus carnis sue: preces supplicationesque ad eum qui possit illum a morte salutem facere cum clamore valido et lacrimis offerens: ex auditus est per sua reverentia. **S**i quid adhuc quicquam sensibilitatis et virium in virgine remanebat: hoc totum immergetur amaritudine ad illam miserabilem vocem qua filius loquens de cruce. valefecit ei: das sibi iohannem per filio cum dicebat. mulier ecce filius tuus. **B** **U**nde super illo verbo. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. dicit bern. Tu am pertransiuit animam doloris ut non immerito te plus quam martirem predicemus. in quantum corpore sensum passionis excesserit compassionis affectus. An non plus quam gladius sermo ille: reuera pertransiens animam tuam et pertingens usque ad divisionem anime et spiritus. **M**ulier ecce filius tuus. Qualis commutatio iohan. tibi pro iesu traditur seruus pro domino. discipulus per magistro. filius zebedei pro filio dei. homo puerus pro deo vero. **N**uomon non tuam affectuissimam animam pertransiuit hec auditio: quando et nostra licer saxa: licer ferrea: pectora sola recordatio scindit. **M**o miremuni quod maria martir dicatur fuisse et plus quam martir: quia vis doloris in martiribus amplius non potuit nisi ut morerentur: cum amplius dolore ferre non possent: nec tunc dolor habuit quod adderet amplius. maria vero quod patiebatur in anima perculit: que mori non potuit: ideo vis doloris in ea acerbissime seuebat. **Q**uintus dolor ultimus qui gloste virginis animam pertransiuit iuxta prophetiam symeonis fuit cum videret filium depositum de cruce qui vitam dat omnibus carnem se mortuum: cruciatum. morte pallidum. plagiis liquidum. vulneratum. dilaceratum: et per omnes partes corporis miserabiliter et lamentabiliter contrectatum. ut in ea esset completa prophetia **E**sa. **A**planta pedis usque ad verticem non est in eos sanitas.

Bermon

Quid mēris credim⁹ h̄e virginē: cū vides
ret speciosū fōt p̄ filijs homī: rā crudeliter oc
culū. vt fm̄ pl̄xtā nō esset in eo neq; species
neq; dec̄. **H**i sunt quicq; dolores quibus
ecliptica uit sol ille glōsus beata virgo: q̄bus
omnīū sc̄tōp passiōes q̄s in suis corpib⁹
pertulerūt nō potuerūt adeq̄ri. qui dolores
vt pie cred̄it uta sunt priuilegiati vt q̄cūq;
hoīes: quibus sc̄tōq; anxietatib⁹ t̄ dolorib⁹ op
pressi fuerint: si brām virginē deuote pulsa
uerint: t̄ de eisdez dolorib⁹ eā cōmonitā ba
buerint: exaudianſ: et ripianſ a q̄cūq; tri
bulatione clamauerint. **D**icamus ḡ clamā
tes in celū. Virgo sancta subueni nobis mi
seris: t̄ ppter dolores tuos nos eripe a dolo
rib⁹ pñtib⁹ t̄ protege ab eternis t̄c.

LXX. **D**e eodem fm̄ vi-

Agnū magnum
apparuit i celo t̄c. **D**icit bern. **D**e
gloria virginis glōse nec sile deuotio patiſ:
nec tñ aliud dignū sterilis p̄cipe cogitatio:
aut inaudita p̄t locutio p̄currere. **E**xpedi
tis ḡ in superiorib⁹ ſinonib⁹ duo b̄ mēbris
ppositi thematis. f. de lune ſuppeditatiōe t̄ ſo
lis induitioe. nūc ſuato ordine dōm̄ est de
ſtellar̄ coronatiōe. **D**e q̄bus ſtellis
hoc eft necessario p̄mitendū: q̄. iij. p̄rogati
uas ſignāt quib⁹ glōſa virgo eft p̄caturis
oībus coronata. **D**ic̄t em̄ priuilegiū q̄ pri
uata lectio vel priuata lex. t̄ iō p̄ has. xij. ſtel
las xij priuilegia. i priuate glorie ſignificant̄
q̄ priuata lege t̄ ſinglari gloria virginī ſunt
donata. **D**e quib⁹ bern. **D**ignū plane ſtel
lis coronare caput qđ t̄ i p̄is clari⁹ micās or
nateas p̄tī q̄b̄ ornet ab eis. quid mihi co
ronent ſydera q̄m ſol deſtit? **D**er has ḡ. xij.
ſtellas ſubſcripta. xij. priuilegia teſignātur
Primo q̄ figuris eft p̄ſignata. in vtero ma
terno ſanctificata. ab anglo ſalutata. virtu
te alaſſimi obūbrata. diuino p̄ceptu ſecunda
ta. in p̄ceptu nō grauata. dolore parturienti
um nō ſauciata. in partu inuiolata. virgo t̄
mater dei dedicata. oībus gratijs dorata. oī
bus virtutib⁹ adorata. in celo ſup oēs ex
altata. **P**rima ḡ ſtella ſiue priuilegiū beate
virginis eft: q̄ ab initio m̄udi m̄lis ſignis
t̄ pdigij eft figurata. **N**ā per yellus gedeo

nis: templū ſalomōis. portā ezech. rubrum
moysi. virgā aaron. arcā federis. tabulas le
gis: t̄ adhuc p̄ alia infinita ſigna et pdigia
eſt premōstrata. hinc bern. **D**ē t̄ p̄ ocul
te in corde ſuo p̄ predestinatiōem aī ipa de
virgine tenuit: hoc moysi in cubo t̄ igne. aa
ron in virga t̄ flore. gedeoni i vellere t̄ rore
ezechiel in porta clauſa: in tpe eft monſtra
tū. **H**inc ex pſona eius dicit puer. viij. Ab
eterno ordinata ſum t̄ ex antiq̄s: ante q̄ ter
ra fieret. **D**ecim priuilegiū eft p̄
in vtero mēno ſanctificata ē ante q̄ natā: q̄
ſanctificatio p̄tulit ei triplicē grām. f. origia
lis peccati expiatōem. ḡe infusionē t̄ totam
ſomitis reſtrictiōem vt nō poſſet eā trahere
in peccatū ſed poſt eft nō peccare. quod in
altis ſanctificatis in vtero nō eft factū. q̄ ſal
tem venial ter peccauerūt. **E**n̄ iere. in vtero
ſanctificatiō in peccādo ſe altis pñuerat cum
dicebat. Ue nobis q̄ peccauim⁹. ſi l̄r. t̄ ioh
bap. cognouit ſe peccatiſe cuiſ. fassus eft ſeba
p̄ſinate indigere di. mar. i. ielu xpo. **E**go te
beo a te baptifari. t̄ tu venis ad me. **L**iz igi
tur alij ſint in vtero ſanctificatiō nō tñ ad rā
tam ſomitis reſtrictiōem vt poſſent nō pecca
re t̄ peccata oīo vitare qđ ſoli virginī eft
natū. t̄ iō ei. p̄ priuilegio depuſatū. **F**ed fo
mes adhuc in ea māſi. fm̄ eēntiam. licet per
ſubſequētes ſanctificatiōes totaliter ſit ſub
latuſ. **D**e hac ſanctificatiōe poſt ſum illud
Eſate. vi. **F**emen ſanctum erit illud quod
ſteſterit in ea. f. m̄te eius. **E**t ſcienduz q̄ am
pliorē ſanctificatiōem accepit beata virgo in
vtero m̄ris: q̄b̄ renati in fonte baptismatis
hoc excepto: q̄ illa ſanctificatio ſicut renatis
n̄ ap̄rūt regnū dei. hinc bern. **R**egina xgo
verū honoř titulis cumulata: q̄. p̄culdubio
ſancta ſuit ante q̄ natā. **D**ē t̄ ampliorez ſan
ctificationez accepit q̄b̄ alij in vtero ſanctifi
catiſ ſublūgit di. **E**go puto q̄ copioſi
or ſanctificatiōis bñdicio q̄m in altis ſan
ctis in vtero ſanctificatis in eā deſcederit: que
non ſolū i p̄iū ſortis ſanctificationez: ſed t̄
vitā ei⁹ ab oī p̄cfo deinceps immunitē ſaceret.
qđ n̄li alteri i natā m̄lię cred̄i eē datū.
Certū priuilegiū rāq; tertia ſtella ac
cepit brā xgo i agl̄ ſalutatiōe. c. tñ priuile
gij ſingularis p̄rogatiua nō rā pſiſtit in au